

NAPLO

Előfizetési ár:
Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
Fél " 2 K | Pályaszavakon 6 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak kézbesítéssel van megengedve

Véres családirrás A hárem titka

A pletyka.

A magyar születésű, de német nyelvű, nemcsak szellemes, hanem nagy tudású Nordau Miksa erkölcsbölcsészeti írónak, már régebben közfelfogásban van egy világhírű műve, melynek címe: „Az emberiség konvencionális hazugságai.” Bár magyar fordításban is megjelent, nálunk csak kevesen ismerik és akik ismerik, sem mérlegelik talán kellőleg értékét, pedig bátran állíthatjuk, hogy a könyvnek egy művelt és gondolkodni szerető ember asztaláról sem volna szabad hiányoznia.

Az illusztris szerző vaskövetkezességű logikával mutatja ki a nagyszabású művében, hogy egész politikai, nemzeti, gazdasági, vallási, erkölcsi és társadalmi életünk, noha folytonosan az igazságot és annak keresését és szeretetét hirdetjük, a konvencionális hazugságok végtelen láncolatából áll, mely hazugságok az igazság fényének áttörését nemcsak gátolják, de annyira ráncszednek egész közéletünkre, hogy már a hazugságok is az igazság látszatával bírnak.

E nagytudományú munka egyik fejezete a rágalmakról és az ezeket szülő pletykákról szól; érdemes elolvasni, még érdemesebb megszi-velni.

A pletykákról akarunk mi is itt — e helyen — egyet-mást elmondani és mert ez a téma oly nagy, hogy egy cikk szűk kereteiből szinte kikivánczik, a legnagyobb objektivitással, a pletykának csak a társadalmat befolyásoló káros és romboló hatására kívánunk szorítkozni.

Keressük, kutassuk és lássuk, hogy miből és hogyan keletkezik hát a pletyka? Ugy keletkezik, mint a hólavina; egy erősebb száraz galyat a földre sodor a szél; a galy neki indít egy lazán álló hórteget, mely a meredek hegycsúcsról megindulva, mind nagyobb és nagyobbra fejlődik egész görgeteggé; ez a görgeteg saját súlyának neheztől szé- dülletes gyorsasággal hőmpölyög a völgybe le és mire leér, oly óriássá növekszik és oly vehemens erőt nyer, hogy a völgyben elterülő házakat és falvakat is menthetetlenül maga alá temeti.

Hát épen ilyen a pletyka is; né- mely unatkozó asszonyok, vagy fér- iak, kik egyéb szellemi szórakozás-

ban nem találják kedvtelésüket, az uzsonnakávét vagy a korcsmai asz- talok mellett, azzal szórakoztatják egymást, hogy az egész társadalmat töviről-hegyire a nyelvükre veszik, megkritizálják; a meglévő és meg nem levő hibáit sorra szedik és amit egymástól nagy mohón hallottak, másap már bővitett és javított ki- adásban tovább adják, nem törőd- vén vele, hogy az ekként megindi- tott pletyka nemcsak egyes embereket, családokat, de az egész tár- sadalmat megmetyélezheti, erkölcsileg pellengére állíthatja, sőt egészen maga alá temetheti; mert a pletyká- zók és pletykákat terjesztő egyének lelkiismerete rendszerint nagyon tág szokott lenni és a legtöbb esetben azzal védik magukat: „én nem tudom” — „csak úgy hallottam, ma- gam sem tudom kitől” — „ugy mondiák”; de fájdalom, ennek a „mondiáknak” sohase akad gazdája és míg a pletyka terjesztői a „nem- tudomág” bő köpenye alá rejtőz- nek, addig a pletykával, rágalmommal suitottnak még a megtorlás fegyvere sem nyúlhat elégtételt, hanem cse- nes visszavonultságban sirathatja a pletyka által eltemetett becsületét, fölköret boldogságát, feldult csa- ládi békéjét...

Hogy nálunk, a mi szomorú tár- sadalmi életünkben, nemcsak a nők, hanem a férfiak is üzik a pletykálás utálatos mesterségét, hogy a szenzá- ciót hajhászó sajtó is belenyúl a család szentélyébe és a nyilvános- ság előtt pellengére állítja a legtisz- tességesebb embereket is, nagyon elszomorító és kétségbeesítő jelenség, mert tapasztaltuk, fájdalmasan tap- asztaltuk, hogy ez még a köz- ügyekre is kártékony kihatással van, de tapasztaltuk azt is, hogy ezt a társadalmat a mesterségesen ter- jesztett pletykák, besugások, rágál- mazások választották és forgácsol- ták úgy szét, hogy ennek helyreho- zásához az egész társadalom öszin- te és erkölcsi bátorságára, ellentál- lására volna szükségünk...

Ezt úgy érhetnők el leginkább, ha minden pletykát terjesztőt érdeme szerint előbb lelepleznők, azután pe- dig a társadalom közösségéből kikü- szöbölénk. Nem nagy általánosság- ban kell a vádat emelni: „azt mond- ják”, nyíltan, bátran meg kell ne- vezni azt, aki mondta és szembe kell állítani azzal, akiről mondta; mert a világosságot terjesztő igazság csak

így és ilyen módon derülhet ki és így nyerhetnek igazságos megtorlást és bünhődést az állhírek, a pletykák terjesztői...

Meg kell nevezni, le kell álcázni és örökre lehetetlenné tenni a mások becsületén rágódó pletykázókat és akkor a közös megértés, a béke ál- landóan bevonulhat közéletünkbe...

A tél nyomora.

(g) Tavaly, már benn voltunk a télben, mikor nekiindultam a főváros néhány ki- vülből eső utcájának, követlen tapasztal- latokat szerzendő a lakásüzéria folytán beállott nagy nyomorról, hogy a látottak egynéhány részletével beszámoljak a nagyközönség előtt. Szándékomat nem hajhattam végre. Nem volt elég erőm a „tapasztalatok” megszerzéséhez. Végig borzongott hátamon a valóság, mely az első bekopogatásnál elem tárult s tudtam, hogy hiábavaló lesz minden to- vábbi látogatásom: a szerzett tapasztal-atok — általam legalább — nem jutnak a nagyközönség elé. Nem is jutottak. Aféle „fogásos általánosságban” számol- tam be küldetésem eredményéről, mert kötelességet véltem teljesíteni a részle- tezés, a pontos és helyenkénti leírások — mellőzésével. De meg hiábavaló irások lettek volna közléseim, mivel — amint már említettem — benn voltunk a télben s a beállott nyomor szanalása már nem lett volna véghezvihető, ezer és ezer embert szenvedésétől megmenteni már ugys késő lett volna. A télnek nagyobb felét túlélték már a szenvedők ezrei: ami még hátra volt, már csak napok, hetek voltak, megszokott kinnal, meg- szokott szenvedéssel.

Ma azonban még nem tartunk derekán a télnek. Ma még meleg napsugárt élvez- zünk s nem engedjük eszünkbe tolokodni a novembert, a decembert, meg ami azután következik. Pedig mindaz nyakun- kon van. Itt van már egész a közelben. S én, ki önkéntelen gonddal magam elé idézem a tavalyi tél évszázados, nagy nyomorának egy-egy elszórt, elem té- vedt képét: ott érzem hátamon azt a sohasem sejtett, kínzó borzongást, mely először az elmúlt télen futott rajtam végig.

... Olyan volt a szoba levegője, mintha özönmosó fazék szódás vizének gőze telítette volna. És tizenkét élő ember lakta azt. Közöttük közelművelők magyarok vagy négyen, három középkorú asszony, egy öreg ember, a többi meg gyermek. Hogy milyenek voltak a rongyaik, a vackuk, az ábrázatuk, a hangjuk? — hagyjuk ezt. Éltek mindannyian. S ez volt a nyomor, ez volt a kín, hogy éltek; hogy ott, abban a szűk szobában, egymás között, egymás mellett lihegték tüdejüket és éltek.

Száz és száz ilyen szoba volt a VI. és VII. kerületben.

De hát nem is ez a kép a legborzasz- tóbb a tavalyi tél „tárlatá”-ban; a har- mademeleti lakások mind egyformák té- len: tulsufoltak, mert házbért télen is kell fizetni, épen úgy, mint az első eme- leten.

Az első emeleten...?

— Miniszteri hivatalnok vagyok, de ide szorultam, ehhez a jólelkű emberhez, ki maga is családos ember. Az én csa- ládommal együtt tizenegyen vagyunk. És mert ez a jólelkű ur kereskedő-ember, jobban kimerül munkájában, mint én, hát nem járok napközben haza, hogy tisztább maradjon a levegő — neki. Csak este jövök s az ajtóból egyenesen az ágyba... De így is jó. Ezért is hála. Mert ha ez a jólelkű ur nem fogadott volna be, hát...

Még egy szemelvényt? Minek? Év- százados nyomor és inség a tél nálunk, ezt jelenti, ezt hozza az idei tél is. A hatóságok, a kerületi orvosok sokkal borzasztóbb állapotokat tudnak kimutatni jegyzőkönyveikből, melyeket — ugy telenként — esztendőről-esztendőre itt is, ott is felvesznek. És történt már vala- melyes intézkedés a lakásnyomor el- hártása érdekében egész napjainkig? Van talán terve valamelyik illetékes körnek holmi barrikádok felállítására vonatkozólag? Nincs. És nincs. Ami van, az csak papíron van s ami még napjaink- ban csak papíron hever, abból egy-két hó leforgása alatt bizony nem lehet gya- korlati tény. A következő tél tehát a mult téltől és azelőttiektől mindössze csak abban különbözik, hogy a lakás- inségen kívül az átlag-élelem vagy 30 százalékkal drágább. Az idén tehát már arra is lehet kilátásunk, hogy a harmad- emeleti „lakások” létkörét nem mosó- fazékból kipárolgó szóda-gázhoz hasonló illat, hanem hullaszag, az éhhálál közön- ség dögbüze fogja telíteni.

Valamelyik Ramses királynak, mikor százezer rabszolgát felhajtatót a pyra- mik megépítéséhez, első gondja volt, hogy rabszolgáit vihar elleni védelmi vermek- kel lássa el. El is látta. Pedig a világ- történelem mögötte Nerót aranyszivű császárnak nevezi.

Magyarország fővárosában a XX. szá- zadban éppen olyan barommódra él a nép, olyan gondviseléstelenység alatt, mint az őserdők vadjai. Ha „kirug” a sűrűből valamelyik, hát lefövik. De mód- ját senki sem ejti annak, hogy a „ki- rugás”-ra ne legyen oka a vadnak. Buda- pest lakosságának mintegy a fele lakás nélkül, munka nélkül, egészség nélkül várja a tél borzalma. Ha aztán már decembert irunk, akkor egy egérlük éppen két embert fogad magába ismét, mert nekünk nincs egy Neró megsze- gyenítő, gonoszságával pártját ritkító

2. oldal.

Ramses királyunk, ki rabszolgáit kényelmes lakással vagy oduval látja el. Nekünk nincs gondviselőnk, olyan zsarnok és kegyetlen, mint az ókori Ramses, hogy megakadályozni megkísérelné a tüdővész tovafejedését, a nyomor és éhség okozta rossz hajlamokat, a rablásokat és sok más ily szép téli divatokat.

Vagy ne volna itt a lakosságra, az emberre olyan szüksége az érdekelt hatóságoknak, mint az ókorban Egyiptomban volt? Budapest városának pyramisaihoz összehordtak már minden követ és illetve összehordattak már elég a város urai — ahhoz, hogy a népet most már szabadon pusztulni hagyhatják?

Valamelyik Ramses király, a zsarnok, nem tudott gyönyörködni rabszolgáinak vesztében s nem várta be a pusztító vihart soha; mindig előre gondoskodott a védelemről. Az újkor urainak magyar letéteményesei vihart vihar után várnak s közben, ha gondoskodnak is védelemről: csak papirosos teszik.

A Napló Mindenütt.

Az új fenség.

A mi koronás ősz királyunk úgy cselekedett királyi utódjának immár „fenség” nevével, mikor őt a „Fenség” címmel felruházta, ahogy csak egy igazi bölcs cselekedhetik. Ugy cselekedett, mint ő vele magával az idő cselekedett, mikor Erzsébet királyné, ez az örökké gyógyult jóakarója a magyar népnek — nevévé lett. A mi ősz királyunk szívét Erzsébet királyné szerezte meg a magyar népnek; Erzsébet, ki a föld legszeretettebb, legnagyobb lelki asszonya s egyetlen odaadó, gondos anyja volt a magyar népnek. Bölcsen látta az ősz király, hogy királyi utódjának is szüksége lehet egy csupa szív asszonyra, ki — hogy anyja, királynéja is lehessen ez ország népének: „Fenség” címmel ajándékozta meg. Csak hogy ez a királyához mindig hű s vért mindig ontani kész magyar nemzet nem csupán a címéért szereti királynéját, hanem élete, szíve, szeretete és cselekedetei miatt. És ha az új „fenség” lelkiülete hasonló lesz feledhetetlen Erzsébet királynénak szívéhez, szeretetéhez, cselekedeteihez: királynéja lesz ő „fenség” cím nélkül is a hálás magyar népnek.

Az érsek ur keze.

Szeged városában egyetemet fognak felállítani az arra hivatott „épitkezési vállalkozók”, de hogy mikor, ezt még senki sem tudja. Tudja azonban azt mindenki, az egész ország, hogy egyetemre szükség van, hogy egyetemért az ország különböző részein már régen sóvárognak és hogy az egyetem felállításáért a legnagyobb vehemenciával és a legtöbb jogosultsággal Szeged küzd. A szegediek küzdelmét azonban már-már pokolias kudarc fenyegette, mivel maga a küzdelem folytonos költségeket igényel (szüntelen agitáció, hangulatkeltés, befolyásos protektoroknál való előszobáztatás stb.), de nem is annyira az illető elköltött pénzék mennyisége, illetve a pénzék elköltése fenyegette kudarcra a szegediek küzdelmét, mint inkább az a körülmény, hogy a pénz — egész a költöttségig — elfogyott. A szegediek ám azért érettek és méltók mindenképen az egyetemre, hogy megtalálják mindenkor azt a horgas szöveget, melybe belékapaszkodhassanak. Mikor tehát kiürült a pénztár, felírtak az érsek ur ő excellenciájához Kalocsára, kérve, hogy legyen ügyük iránt jóakarattal, adja küzdelmükre kegyes áldását, mely után ők maradnak hódoló alázattal szolgálói az excellenciás urnak... Az excellenciás ur megértette a szegedieket. Megértette, hogy a jámbor csongorád-megyebéli nép nem szorult holmi papi áldásra, mely csak bűnbözsre hallandó vagy már bűnbe esett embert illet meg leginkább. Nem elimádkozható, tömjén-szagu, szívet indító szavakkal való áldást, hanem csörgő, egészen pogányias, tüstént értékesíthető áldást kérnek azok. S az excellenciás ur megfogadván szíve sugallatát, minden további gondolkodás és ceremónia nélkül, minden titkári tanács mellőzésével, sőt anélkül, hogy a felirat átolvasása után aludt volna egyet előbb, ősi magyar szokás szerint, tehát ott abban a minutában és helyzetben, melyben a szegediek alázatos kérelmét elolvasni kegyes volt: kiuntalt az egyetemért epedő magyaroknak három-ezer fillért, azaz: 30, mondd: harminc koronát. Ugy-e bár, hogy most már bizonyosan lesz Szegeden egyetem? És még mondja valaki, hogy minden papnak maga felé hajlik a keze!

Már nagyon is messze haladtunk.

Mikor még csak hittük, hogy lesz a föld emberének a földön kívül a légben is utja, akkor még áhitattal etettük ki az aviatikusnak, a levegővel küzdelemben szállt embernek nevét. Akkor még nem gondolt senki sem arra, hogy kinek milyen eszközt szabadon küzdelmében használnia, hogy ki mivel fogja hatalmába ejthetni a levegőt, hanem azt epedte mindenki, annak tudásáért sóvárogtak még az aviatikusok is, hogy mikor? Ma már túl vagyunk mindezen. Meghaladtuk önmagunkat. Messze, nagyon messze jutottunk. Jelenlegi állapotunkban már ismeretlen kérdés a „mikor?” olyan kérdés ez, mely önmagától eslelt s a fogalom, mely körül valudva lelekedik az átlag-emberen kívül az aviatikus is, az, hogy milyen az eszköz. Az eszköz. De nem kell ám azért mindjárt azt hinni, hogy lelekedés közben a zenit koppánását figyelik az elkecseregett harcosok, oh nem! Még nem jutott emyire az aviatisztika; még senki sem vágta fejét az Ég zenitjének északi sarkába. Le azonban már hulltak kicsinyke ember-madárkák s össze is törték magukat sokszor és sokan. Ez azonban nem baj. Holmi vércsöppek megérik a célt. De hogy amikor még e téren ugyszólván csak ott tartunk, mint ahol Santos Dumont legkedveltebb gyakorlásainak idejében tartottunk s ugyancsak azt látjuk, hogy egy-egy aeroplánt, monoplánt hatóságilag lefoglaltatnak az aviatikusok s egyik küzdő lehetetlenné igyekszik tenni a másik harcos küzdelmét, hát nevetünk kell. Mert mit is féltethetnek ők ma még! Valamelyes közhasznú tulajdönt talán? Ilyen még nincs. Senkinek sincs. Egy szöveget vagy kerékvast pedig nem ilik privilegizálni egy aviatikusnak. Mindenestre nevétséges dolgok történnek ma már e téren. Ma-holnap oda lyukadunk ki, hogy mint közönséges utánzatokat, az összes repülőgépeket tengerbe vetik s a nagy hűhó után ott leszünk — már mint az őt világrész aviatisztikájával — ahol a mádi demokrata. Itt ragadunk a földön.

budapesti asszonyok gyönyöre.

Körülbélül fél évtized óta (?) esztondóknak meglátogatnak bennünket, boldog magyarokat, a világnak egynehány élelmes és mindenképen életrevaló elődjéi, hogy bemutassák csupasz testüket a mi asszonyainknak meg leányainknak, kikkel színtől megteik estéről-estére a hatalmas cirkusz ott a Városligetben. Minden bizonynyal ezért, no meg a pénzért jönnek mindannyiszor s jöttek ez-uttal is ezek az önmaguk által világgá kiáltott legyőzhetetlen atléták. Náluk azonban még élelmesebb s nagyszerűbb ember az őket vezető impresszárió, kinek hogy, hogy nem, sikerült a budapesti Atlétikai Clubot s ennek elnökét: Weisz Richárdot „veszekedés”-re bírni. Ennél aztán jobb reklámot még „A Hold” című estilap sem tud produkálni. Sikerült a reklám révén felhívni az egész fővárost; különösen pedig az asszonyok s lányok között nagy és óriási a láz. A „veszekedés” pontje, úgy látszik, az, hogy Weisz

Richárd kihívta az összesereglett és minket megszerencsétető atlétákat bírokra, sulyemelésre meg tudj! Isten mire, mindezt pedig az atléták részben elfogadták, részben nem fogadták el, kiállniak Weisz Richárddal, meg nem is állnak ki, közben pedig az impresszárió nagyokat röhög markába s rakosgatja zsebébe az aranyakat, amelyek halom-számra teremnek itt nálunk, ha éppen-séggel nem humanisztikus célokra, hanem idegizgatásra, kéjelgésre s — idegeneknek kell. Schol sincs a világon olyan bő aratásuk a csupasz testüket mutogatóknak, mint ép nálunk! S még hozzá olimpiai világbajnokunk is weiszrichárdoskodik, mintha ez a csuf reklám volna csupán éltető eleme az atlétikának.

Keserű hazaláság.

Aki világvárosunkat, Budapestet külföldről, akár Bruck, akár Marchegg felől jövet látogatásával szerencsételti, méltán kíváncsi, mit jelentenek a mértföldre terjedő táviradpóznák elhelyezett táblák ezzel a hazafias felirattal: „Hunyadi János — legjobb keserűviz.” Az előkelő idegenek bizonyosan valami nagy történelmi művészi alkotás hirdetésének vélik és milyen nagy lehet a meglepetésük, milyen prózai a kiábrándulásuk, ha megtudják, hogy itt az élelmes kereskedői szellem a hazafias cég alatt reklámozza még a legújabbkori esztétikát is megcsufoló hashajtó szerét. Tovább már nem is juthatunk! Ez az izléstelenség már igazán keserű hazafiság.

Minden étkezés után egy késhegynyi

DIGESTOL GLÜCK

leglökéletesebb emésztőporból, mely elősegíti az emésztést, fokozza a bélműködést és étvágy javítólag hat. Javalva van a gyomor és bél legkülönbözőbb bántalmainál, bélrenyheségénél, ét-oo vágytalanságnál stb. Kapható 3 K-ért minden gyógyszeriarban 3 dobozt 5 K-ért franco küld. Főraktár: GLÜCK REZSŐ gyógyszerifára Budapest, VI., Hungaria-körút 93.

IRODALOM MŰVÉSZET.

Bölcső mellett.

Hogyha bánt az élet gondja. Valami azt sugja, mondja: Kis fiannál van a béke, Buzavirágkék szemébe!

Azaz élet onnan ragyog. Amiért én élek-halok. S mit vesztettem, újra megjő. Nem fáj ugy az elmúlt idő.

Uj remények, édes álmok Ringó bölcső felett szállnak. S hol egy ilyen bimbó fakad, Miért ne várnék még egy nyarat?!

Fülei Szántó Lajos.

* A temesvári színház megnyitása. Krecsányi Ignác kitünő társulata, budai fényes sikerei után, mult szombaton nyitotta meg a téli évadot Temesváron, mely alkalommal „Himnusz dalai” került bemutatásra. A közönség zajos ovációkkal fogadta a társulatot, különösen Haraszty Micit, régi kedvencét. Vasárnap az „Iglói diákok” premiéreje volt zsufozt ház előtt, melyben Fóthi Frida, Ternyei, Vajda, Tábori, Szeghő, Virágh és Kövessy arattak zajos tapsokat.

* Vidéki színházak. A vidéki téli színházak nagy részében október elején kezdődtek meg az előadások. Nagyvá-

radon, Szabadkán, Nagybecskerekben, Kassán mindenhol szívesen fogadták a többnyire új tagokból álló társulatokat, melyekkel — ugy mint a többi társulatok előadásainál — közelebb majd bővebben foglalkozunk, amikor aztán a vidéki színészet általános helyzetéről is beszámolunk.

* Színészet Szilágysomlyón. Heves Béla szatmári nagy társulatával, teljes zenekaral, ballettel estéről-estére zsufozt házak előtt játszik. Az elsörendű ülőhelyeket már jóelőre mind kibérelték s a román intelligencia is feltünő nagy számban látogatja a művészi színvonalon álló, fegyelmezett kitünő előadásokat, különösen az operetteket, melyekben H. Balla Mariska már a mult évről is páratlan népszerűségi szubrette primadonna decens, természetes játékkal központja és éltető lelke az érdekes előadásoknak. Minden szerepkör az idén kitünő erővel van betöltve. Onnan Nagykárolyba s november első hetében Szatmárra vonul be téli állomására — jól összetanulva — nagyon sok neves udjónszággal Heves művészgárdája Pollinus Aurél főrendező és Czákó Vilmos ügyvezető-titkár vezetése mellett.

* Pécsi színház. Kövessy Albert, a kitünő igazgató és színműr október elején nyitotta meg a pécsi színházat a legkedvezőbb előjelek mellett. Legközelebb az „Elvált asszony” került színre óriási sikerrel, ami első sorban Kövessy kitünő rendezésének és Lehel Károly, karnagy erélyes vezetésének és betanításának köszönhető. Hidy Irén, aki Gondát játszotta, elegáns, sikkes, élénk játékaival egyszerre meghódította a közönséget és egy óriási csokrot is kapott. Általános feltünést keltett Fábian Linka gyönyörű iskolázott hangjával. Kovács Hanna és kisebb szerepében Sándor Ilona is igen jó volt. A férfiak közül Paludy Károly, Hajagos Károly, Patak Ferenc és Izsó Miklós kitünő alakításokkal és művészi jáskukkal arattak zajos elismerést. Lévy, Derenghy és Révész pedig telesen egészítették ki az összjátékot. A kar és zenekar Lehel karmester erélyes vezényletével remekelt. A darabot eddig ötször ismételték zsufozt ház előtt. A drámai személyzet a „Bánk-bán” előadásával aratott nem mindennapi, jó megérdemelt sikert.

Blum Lajos

kőfaragó- és sirkőüzlete
Budapest, VIII., Köztemető-út 4.

Magyar művészek által tervezett művészi síremlékek állandó kiállítása. Márvány, gránit- és syenit

síremlékek

egyszerű és díszesebb kivitelben kapható.

„Uj Idők” kávéház

IV., Váci-körút 45. (Nagymező utca sarok)

Esténként

Rigó Jancsi

15 tagu klasszikus zenekara nagy operazeneestélyt rendez, előadja külföldön szerzett legújabb műveit.

Uj rendszerű reggeli - Színházi vacsora.

Magyarország összes vidéki legjál kaphatók

LÖWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sír- rendkívül nagy választékban kapható.
[Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában]

Minden e szakmába vágo munkák, temetői javítások, véresek és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

? Hol találkoznak?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:

Gläser **METEOR** kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám,
ahol az összes hazai és külföldi hírlapok
olvashatók és mindenféle kávéházi italok
a legmértányosabb árban számíttatnak.

Véres családirtás.

Gáborjában, a Sárrét egy csendes, kis falujában vasárnap éjjel véres események játszódtak le. A falu fellázadt és összeesküdött Dudás Nagy Sándor ellen, akit gonoszságért mindenki gyűlölt és az első kínálkozó alkalmat felhasználva, családjával együtt kegyetlen módon megölték. A véres pusztításban több mint száz ember vett részt. A gyilkosok azonban szolidaritást vállaltak és egyik sem árulja el a másikat, úgy, hogy a vizsgálóbíró és a csendőrség is tehetetlenül áll a bűnösökkel szemben. A borzalmas eset részletei a következők: Vasárnap este 10 óra tájban Gáborján községben, Szabó Lajosné portáján tűz támadt és az oltás körül legjobban buzgózkodott Dudás Nagy Sándor is, aki régóta gyújtogatás hírében állott. Egyszerre a tömegből rákiáltott valaki:

— Mit jajgatsz, gazember, te gyújtottad fel a házat!

A feldühödött nép rögtön rávetette magát a megrémült emberre és a vak éjszakai sötétségben, — mert akkor már a tüzet eloltották, — százan is rátámadtak botal, csáklával, vasvillával és számtalan ütessel agyonverték. Irtózatossá halálordítás között lehelte ki lelkét az áldozat. Az emberek azután szétszaladtak a megtaposott véres tetem mellől, mikor a futók közül valaki újra elkiáltotta magát:

— Hát az asszonynyal mi lesz? Azt is agyon kell lütni!

Visszafordultak és épen ebben a pillanatban lépett ki a házból Dudás Nagy Sándorné, akit hirtelen legyűrtek, tépték, rugták, marcangolták és a fejét teljesen szétverték. Aztán nekirohantak a háznak és azt teljesen lerombolták, mert Dudásék menyecskefényét, Tógyi Károlynét is kézre akarták keríteni, aki ijedtében a falu végén a szántóföldek közé menekült.

Menekülését észrevették és az egész tömeg a menekülő 24 éves fiatal asszony után vetette magát. A véres fejű halottakat magukra hagyták. Azokra ráborult a falusi éjszakai hékés csöndje. A haragjában irtózatossá nép pedig a mezőkön duzzadt barázdákra át üzöbe vette a szörnyű halála elől menekülő nőt. Rettenő hajsza volt ez. A boszut lihegő emberraj rohamra egy asszony ellen. A szerencsétlen asszony, mint egy sötét árnyék, imbolygott az országtüntetési földeken, mintegy három kilométernyi távolságra a falu végétől. Az életosztón csodálatos

ereje vitte, ragadta a szegény tevertést, aki, ha pilanatokra megpihent, árkok mélyébe, bokrok aljába bujt az üldözői elől, akik mint a kopók követték.

Végre rajtaütöttek. Egy tengeri tábla szélén érték utól és ott bestiális kegyetlenséggel végeztek vele. Dorongokkal és csákányokkal verték le s ütötték, amíg életelt adott. A koponyáját a felismerhetlenségig széjjelverték.

Aztán lecsillapult a vérivó harag. Az emberek csöndesen hazalopóztak s mire a hatósági személyek hozzáálltak a tettesek kutatásához, sehol nem volt senki. A falu mélyen aludt.

Mindez másfél óra alatt történt. Hétfőn a reggeli vonattal a tett helyére kiszállt Vattay Gyula kir. ügyész, Hermann Aladár vizsgálóbíró, Gerő Sándor dr. és Fisch Áron dr. törvényszéki orvosokkal. A berettyóújfalusi és sárréti járás csendőrsége egy főhadnagy vezetése alatt megkezdte a nyomozást, de senkise vall a másikkal és mindenki tagadja a bűnrészességet.

A község bíráját is kihallgatták, aki azonban nem tud semmit az esetről, mert csak a tűz elfojtásáig maradt a színhelyen, azután pedig már olyan általános zavar támadt a faluban, hogy a történeteket lehetetlen volt ellenőrizni: „Nem tudom ki tette, de akárki tette, nem kár értük! Megérdemelték!” Ezt mondta a bírő.

A Dudás-család kiirtásának megdöbbentő előzményei voltak; a család minden tagja gyűlöletes volt a község előtt és Dudás Nagy Sándor maga, réme volt a falunak, mert minden korcsmai verekedésnek ő volt a hőse; boszúálló, kegyetlen ember hírében állott és valahány tüzeset támadt a faluban, mindig Dudás Györgyöt gyanúsították a gyújtogatással. A felesége Gáborjában községi szülész nő volt, kegyetlen, rosszindulatú asszony; mindenki kerülte és nemrégiben folyamodást is adott be a község lakosai az alispánhoz, hogy helyezze át máshova, de a kérelemnek nem volt eredménye. Azóta valóságos összeesküvést forraltak, irtóháborút az egész család ellen és a vasárnapi tüzeset megadta az alkalmat, hogy a nép végrehajtsa a rettenetes vértírelmet.

Mócsi Sándor nyolc éves kis fiú, a csendőröknek megnevezett nyolc embert, köztük Barta Károlyt, a falu egyik leggazdagabb emberét, akik a leányt a kukoricásban Berettyóig üldözték. A csendőrök valamennyit tartóztatták, de mind tagad. Az áldozatokat eltemették és a rokonokon kívül senki se vett részt a temetésben, sőt a falubeli férfiak még a koporsókat sem akarták a szekekre felrakni.

A véres eset újabb részleteiről a következőket írja tudósítónk:

A csendőrök, Valkó csendőrhadnagy vezetése alatt, Mócsi Sándor nyolc éves kis fiú vallomása alapján kedden éjjel összefogdosták és előállították Barta Károly tekintélyes gazdaembert, községi adószedőt, Szabó Vinczét, az áldozatok szomszédjának fiát, Szegedi György bérrest, Szabó Bertit, Bogdán Bálint,

Gombos János, Faragó Lajos és Mező Lajos gazdaleányeket. Az utóbbi, aki Nagy Sándorék atyafia, alibi-jét igazolta és nyomban el is bocsátották. A többi fogva maradt.

A csendőrök éjt-napot egybevetve nyomoznak tovább. Már sok adat gyűlt össze a kezükben. Érdekesen kutatják a bűnjeleket. Házirol házra járva, megvizsgálják a férfiak ruháját. Nem véres vagy vizes a nadrág, a csizma. Bűnjel azonban nincsen. A gyilkos vasvillák és kések eltiűntek. Csak a véres dorongok kerültek elő. Már most a Berettyó medrében fogják keresni a vérontó szerszámokat, ha ugyan ez is nem lesz hiábavaló.

— Addig el nem megyünk — mondják a csendőrök — amíg minden ki nem derül és erősen bizakodnak, hogy a gyilkosokat kikutatják.

Nyíltér.

ISKOLA HEGEDÜ

10 koronától kezdve.

Vonó, tok, tartalék-nyereg, egy készlet finom húr angol bőrtasakban, hangsip és gyanta

minden hegedűhöz ingyen!

Vadonatúj, legmodernebb szerkezetű, páncélhangtökés pianó kiváló angol mechanikával

ára 500 korona.

A kontinens legelőkelőbb gyártétele e nemből

STERNBERGARMIN

és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyáros.

BUDAPEST, Rákóczi-ut 36.

Ipar csodája,

hogy már 25 koronáért készítek saját műhelyemben remek szabású férfi öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot tiszta gyapjuszövetekből mérték után.

Kardos Ármín férfiszabó.

Budapest, VII., István ut 14. Vidékre mintákat bérmentve küldök.

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T.

tüdőbeteg ambulátoriuma

VI. kerület, Délibáb-utca 16. szám.

Betegfelvétel és rendelés:

d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvóeszköz.

Igyunk mohal
Igyunk mohal
Igyunk mohal
Igyunk mohal

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohal Ágnes-forrás, mint természetes szén-savas ásványvíz, földalton tisztá, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szén-savtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosoknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyvezetési betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkímélő és tisztító szerepe van. Legjellegesebb orvosi szakteljesítők által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Ez az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szervezték, ugyanott a forrás leírásának helyszíne is megismerhető. — A forráskiszáradás. — Kapható minden fűszerüzletben és élelmiszer-vendéglőben. •••••

Fogak

és fogszorokozás, szájpadlás nélküli a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágasra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készíti

Guttermuth János

mű-fog specialista

Budapest, VII., Baross-tér 20. I. Jobbra 3. Kitűntetve. Kitűntetve

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk a házban. — Erkezés-kor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63

HIREK

A hétről.

Munkát a népnek!

A társadalom kérelmetlen szigorral üldözi mindazon vétségeket, melyek a magántulajdon szentsége ellen irányulnak. A szigorú megtorlás elméletileg valóban helyes, sőt talán gyakorlati szempontból is nélkülözhetetlen; de hogy az adott viszonyok között jogos-e: azt már egész sereg szociológus vitatja.

Az újabb szociológusok, társadalmi tudósok majdnem kivétel nélkül megegyeznek abban, hogy a társadalom, mely polgárainak vállaira ezerféle kötelezettséget rak, mely polgáraitól tiszta erkölcsöt, feddhetetlen jellemet, szelplőtlen becsületet követel: ennek ellenében legalább is annyival tartozik, hogy a társadalom minden egyes polgára tisztességes, tehetőségének és egyéniségének megfelelő kereseti forráshoz jusson. Mert magasabb erkölcsi szempontból nézve: abban a pillanatban, mikor a társadalom valamely tagja a legnagyobb igyekezte mellett sem képes munkához, keresethez jutni: arra a polgárra nézve ugyancsak abban a pillanatban a társadalmi korlátok egyrésze önként feloldódik.

Ezer és ezer esetben bebizonyosodott már, hogy a bünt csaknem minden alkalommal a nélkülözés és nyomor idézi elő. Az elmúlt esztendőben például, a rossz gazdasági helyzet miatt, majdnem megkétszereződött azok száma, akiket „idegen vagyron eltulajdonításának vétsége miatt” ítéltek el.

Világos tehát, hogy egy jobb gazdasági esztendőben, türethetőbb megélhetési viszonyok esetén: a bűnös utra tévedetteknek legalább kétharmad része becsületes ember marad volna. Mindamellett természetesen ép oly kérelmetlenül elítélték ezeket is, mintha megrögzött gonosztevők lettek volna.

A bünt természetesen büntetni kell. De egy modern társadalomnak ennél sokkal nagyobb a feladata. A bünt meg kell előznie!

Munkát és megélhetést kell biztosítani a társadalom minden egyes tagjának és akkor a bűnesetek 90 százaléka azonnal önmagától meg fog szűnni. Az a tíz százalék azonban, mely a biztos megélhetés dacára is a bűn utjára téved: az legalább jogosan és a magasabb erkölcsi világrend megsértése nélkül fogja elvenni büntetését.

Más szóval: ha a társadalom minden egyes tagjának a megélhetése minden kétséget kizárólag biztosítva van és a megélhetés lehetősége egyedül az egyén munkakedvén mulik: ez az intézmény egyúttal csalhatatlan próbaköve lehetne a becsületességnek. A társadalom ebben az esetben joggal állíthatná fel ezt a tételt: A munka lehetősége mindenki számára biztosítva van, aki tehát ennek dacára bünt követ el, az kétségtelenül megérdemli a büntetését.

Amíg azonban a társadalom minden

Kedvelt borviz!

egy tagjának a megélhetése nincs biztosítva, amíg a bűnt a nyomor és a nélkülözés szűli: addig ugyan elítélhetik a nyomorgó bűnösöket, de ezeknek az ítéleteknek sem erkölcsi, sem etikai hatása sincs. S a bűnesetek mind jobban szaporodni fognak.

A jelszó: „Munkát mindenkinek!” már megszületett. Vajha mielőbb megünnepelhetnénk azt az ünnepet is, amikor ez a jelszó áldásos valósággá válna.

Halálos biciklizés.

Kassai levelezőnk írja, hogy az utonnan megnyitott kassa-hegyaljai vicinális mentén vasárnap reggel borzalmas szerencsétlenség történt. Korlát állomásról a vicinálissal Szántóra indult el Szűcs János, korláti tisztartó 18 éves leánya. Ugyanabban az időben indult el Korlátról a tisztartó János nevű fia kerékpáron és fogadta, hogy a vonatnál előbb ér be Szántóra. Meg is kezdte a versenyt, mialatt a vonat közönsége és a nővére a kupé ablakából kísérték az örületes iramban száguldó kerékpáros vállalkozását. Egyszerre Abaujkér és Szántó közt borzalmas látványban lett részük. A versenybicikliző keresztülrepült a kerékpár kormányán és négy méternyi távolságban eszméletlenül, mozdulatlanul maradt a földön. Nővére is végignézte, hogy összezuzott koponyával hogy terül el ott bátyja. Csak Szántón tudta meg, ahova a sebesültet behozták egy szekéren, hogy a a kerékpár kontrafékében levő rugó egyszerre eltörtött, a fék hirtelen megkötötte a kereket, a roppant sebességgel bíró kerékpár azonnal megállt és a mozgó test eleven erejénél fogva keresztülrepült a kormányon. A sebesültet, aki agyvelőrázkódást kapott, Maternyi János dr. vette gyógykezelés alá. Életbenmaradásához kevés a remény.

x A Magyar Nemzeti Zenekola 3 havi ingyenes (teljesen díjmentes) zenei oktatásban részesít mindenkit hetenkint 3 órában, aki bármilyen hangszerszükségletét a Sternberg Ármán és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárában szerzi be. Felvételi utalványt a fenti cég minden vevőjének, a hangszer árára való tekintet nélkül, készséggel kiszolgáltatt.

A három titka.

Egy szabadkai leányt 12 esztendőskorában eladtak. Hat esztendőig török urak háremében tartották rabságban. Most szabadult ki s a konstantinápolyi német nagykövetségre menekült.

Egy szabadkai lány regénybe kívánczó kalandjairól érkezik most híradás a Bosphorus partjáról. Egy fiatal bunyevác lány hat évi rabság után most megszökött egy konstantinápolyi háremből s üzenetet juttatott haza.

A felette titokzatos ügyről a következőket jelenti tudósítónk:

Szabadkára esztendőök óta jár már egy nagyszakállu, töröksipkás mohamedán, aki a rendőrség előtt Ibrahim Svralyuga bégnek nevezi meg magát s nyaranta egy-két napot Szabadkán tartózkodik. A szabadkai rendőrség régóta sejtí már, hogy Ibrahim bég nem azért jön olyan gyakran ide, mert a város nagyon tetszik neki, hanem valami titkos célja van az utazásainak. Bizonyíték azonban soha nem volt ellene s így a nagyszakállu török ellen mitsem lehetett tenni.

Most azonban olyan adatokat hozunk nyilvánosságra, hogy ezek után aligha teheti be többé lábát a furcsa nevű Ibrahim Szabadkára.

Ez a tiszteletreméltó külsejű török ember veszedelmes leánykereskedő, aki bűnös uton, valószínűleg rablás útján összeszedett csenevész magyar lányokat kiviszi Törökországba s ott a háremek, meg a büntanyák martalékaul dobja őket. Svralyuga Ibrahim bűnét a következő eset leplezte le:

Néhány nappal ezelőtt a zimonyi személyvonat egyik női szakaszában egy fiatal tizenhét éves lány utazott Budapest felé. Ujvidéken ugyanabba a kocsi szakaszba beszállott egy szabadkai uriaszony is. A két nő között csakhamar megtörtént az ismerkedés. A lány elmondotta, hogy ő bonni származású, az atyja az ottani vinczellér-iskolában tanár s minthogy sokan vannak gyermekek, ő lement Konstantinápolyba a német nagykövetség egyik hivatalnokához nevelőnőnek. Másfél évig volt oda lent, de a szíve nagyon vágyik vissza a hazája felé s minthogy egy kis pénz is sikerült megtakarítani, most hazamegy.

Az uriaszony is megnevezte magát s megmondta azt is, hogy ő szabadkai.

Mikor ezt a német lány meghallotta, ezeket mondotta el:

A tavasszal, amikor Konstantinápolyban dühöngött a forradalom, egyik délután, amikor az idő már estébe hajlott, egy riadt képtű fiatal lány jelent meg a német nagykövetségen. Kék selyem ruha volt rajta s a topánkája olyan volt, mint amint csak a magas állású török urak háremhölgyei viselnek.

Az izgatott lányt felvezették a követségi titkárhoz, ahol törökül elmondotta, hogy ő magyar lány, szabadkai származású s hat esztendővel ezelőtt erőszakkal hozták el Konstantinápolyba, ahol egy török főúr háremébe adták el.

Itt egy évig volt s azután a gazdája elajándékozta a szultán főudvarmesterének. A szultán háremében volt öt esztendőn át. A konstantinápolyi forradalom zűrzavarában sikerült onnan megszöknie.

A követségen helyet adtak a szökevény háremnőnek s minthogy senki sem kereste, még most is ott van. Odakint ugyanis nagy szükség van cselédekre, a szökött háremnő tehát cselédi szolgálatokat végez.

A bonni kis nevelőnő elmondta azt is, hogy ő meglehetősen jó barátságban volt a szabadkai lánnyal, aki elmondotta neki, hogy őt Breár Annának hívják s még mikor kis lány volt, vitte ki valami Ibrahim nevű török Konstantinápolyba. A Dunán csónakon mentek át. Arra emlékszik, hogy szülei szegény emberek voltak. Az apjának valami testi hibája volt s koldulni járt.

Szabadkán van egy Breár nevű ember. Breár Márk háztulajdonos. Ez gazdag ember s mitsem tud arról, hogy akár neki, akár valamelyik rokonának eltűnt volna hat évvel ezelőtt gyermeke.

A rendőrségen azonban már rég szemmel tartják a nagyszakállu Ibrahimot s ez nagyon valószínűvé teszi a német lány által elmondott történetet. Az sem lehetetlen, hogy a nevelőnő rosszul tudta a szabadkai lány furcsa hangzású nevét.

A német lány elmondotta még, hogy Breár Anna időnként valami érthetetlen nyelven szomorú nótákat énekelt s azt mondta, hogy azok szerb dalok. Ilyenkor mindig panaszkodott, hogy szeretné a szüleit látni.

3 1/2% 4% és 4 1/2%
 törlesztési kölcsönöket a legjutányosabb feltételek mellett megszerzek földbirtokokra, állandó bért jövedelmező városi házakra 20 évtől 50 évig terjedő törlesztésre.
Tarácsky Ferenc
 Budapest, VII., Rottenbiller-u. 15.

„HUNGÁRIA“
 biztonsági petroleum
 (különlegesség).
Csakis Hungária védjegyű, petroleum olomzárral áruházzal ellátott kannákban valódi, miért is átvételkor méltóztassék védjegyemre figyelni. — 3 literes kölcsön-kannákban házhoz szállítva ára 70 fillér. Kiváló tisztelettel
„Hungária“ petroleum áruháza
 (Kovács Ákos)
 Központi iroda és raktár:
VI. ker., Király-utca 54. sz.
 Fiókküzet:
VIII., Népszínház-utca 32. sz.
 Megrendelési és árusító telepek: Varga Sándor fűszerkereskedő VII., Rottenbiller-utca 1. Baross-tér sarkán. Telefon 177-3. Márkus Jakab fűszerkereskedő, I. ker., Attila-utca 12. Telefon 40-53.
TELEFON 115-90.

Gyerünk a „Gambrius“ étterembe
 Erzsébet-körút és Wesselenyi-utca sarok. — Az első emeleti közönség találkozó helye.
Naponta nagy katonazene.
 Hetenként háromszor a budapesti I. honvéd gyalogezred zenekara játszik, dezséri Bachó István karmester vezetésével.
 Elsőrendű étterem. Kifőző konyha. Pompás italok.

Legjobb benzinmotoros cseplő-készletek csakis

Kállai Lajos motorgyárában
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.
 Kaphatók. — Tessék díszférlapot kérni

HODOSIA.
Aréna kávéházban
 (Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.)
 Minden este
 elsőrendű cigányzenekar hangversenyez
Jászapáti Kaszás Lajos
 étterme
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 46.
 A fővárosi és vidéki közönség kedvenc találkozó helye. Pompás magyar konyha, saját terméshű balatonvidéki borok, figyelmes kiszolgálás.

Természetes tóro-meleg kénes forrástó
 a Thermál-szálloda földszinjén, iszapborogatások, kő-, és kádfürdők a Nagyszállóda földszinjén. Gondos pensió. A téli évadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai Szent Lukács-fürdő igazgatóságához.

Kristály
 forrás-ásványvíz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

Kézimunkák,
 előrajzolt, kezdett és kész kivitelben u. m. hozzávaló keilmék és anyagok legjobban és olcsó árban kaphatók.
Gertler Adolf,
 kézimunka iparos és műrajzoló
 VIII. ker., József körút 75 szám.
Elsőrendű Strucz-pamut
 (Asztrigan) minden színben
 1 Motring 10 dkgr. 1 kor.
 Vidékre árjegyzéket ingyen küldök.

BUTOR.
 Arverésen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugyanígy amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és úri szobák, angol bőrgarnitúrák, szaiongarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petroleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők.
Ansel és társai,
 Dob-utca 22.

Ön bérel
 egy ócska zongorát vagy pianót a **kidob**
 havonta 12.— vagy 16.— korona kölcsöndíjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.
Ha fizet
 havonta 20.— koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb, érzékszervek, kereszthurok, új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezeset, nem lekötözteti bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. A legideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA“ részvénytársaság
 (igazgató: STERNBERG DEZSŐ)
 zongora- és kölcsönző telephely. Eufon tölcser-nélkül legköltségtesebb gramofon- és művezeneszerkezetek felállítására.
 Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz. alatt
 (Király-u sarok, az Ország. Zeneakadémia közelében)
 Telefon 4-81. Telefon 4-81.
 Zongorák becserelése, javítása, hangolása legkülönbözőbban — Fenti rendszor kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek